

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρίμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλευθέρου ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας, Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ : Ἐτησία δραχμῆς 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ : Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50,
Αμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἑλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξέμνηοι καὶ Τρίμηνηοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουμένης μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειο

Περίοδος Β'.—Τόμος 44ος

Ἀθῆναι, 20 Νοεμβρίου 1937

Ἔτος 59ον.—Ἀριθ. 51

ΟΙ ΟΡΝΙΘΕΣ ΤΟΥ ΤΑΪΚΟΥΝ

ΚΙΝΕΖΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ἀναστήθηκε λοιπόν ; φώναξε ὁ Ταϊκούν με ἀλλοιωμένη ἀπὸ τὴ συγ-
κίνησιν φωνή.

— Γιατρεύτηκε, ἰδέστε τὴν ! ἀπο-
κρίθηκε με ἀξιοπρέπεια ὁ Πιν-Χό.

Ὁ Κιν-Δόγκ τσακίσθηκε νὰ τρέξῃ
ὁ ἴδιος στὸ σταῦλο νὰ φέρῃ βρώμη,
κι' ἡ Μάο-Λίγκ ἔτριψε πάνω στὸ με-
ταξωτὸ τῆς φόρεμα ἕνα σικαλένιο
ψωμάκι καὶ τὸ ἔκαμε ψίχουλα.

Ἡ πεινασμένη κόττα πλησία-
σε καὶ τὰ ἔφαγε ἀπὸ τὴ χού-
φτα τῆς.

Ὁ Ταϊκούν ἔκανε σὰν τρελ-
λὸς ἀπὸ τὴ μεγάλη του χαρὰ.
Τραγουδοῦσε, ἐχόρευε, ἀγκά-
λιαζε πότε τὸν Πιν-Χό πότε
τὴν αὐτοκρατορίσσαν, κι' ὅταν
γύρισε κι' ὁ Κιν-Δόγκ με τὴ
βρώμη, τὸν ἀγκάλιασε κι' αὐ-
τόν. Σαστισμένος ἀπὸ τὴ με-
γάλη αὐτὴ τιμὴ, ὁ κακόμοιρος
ὁ πρωθυπουργὸς ἔκαμε ἐν' ἀ-
δέξιο κίνημα καὶ τοῦ ἔπεσε ἀπ'
τὰ χέρια τὸ πιάτο με τὴ βρώ-
μη. Μὰ τὴν πλουμιστὴ κόττα
δὲν τὴν ἔννοιαξε· τὴν ἔφαγε
ἐλθ ἀπὸ χάμω.

— Πεῖνα ποὺ τὴν ἔχει ! εἶπε ὁ
Ταϊκούν βλέποντας με ἀγαλλίασιν τὴν
ἀγαπημένην του νὰ καταβροχθίζει.

Μὰ βέβαια, ἔκαμε ἀσυλλόγιστα
ὁ Πιν-Χό, ἀφοῦ στὸ ταξίδι δὲν ἔφα-
γε τίποτα.

— Ποιὸ ταξίδι ; ἀπόρησε ὁ Ταϊ-
κούν.

Ὁ Πιν-Χό δάγκωσε τὸ χεῖλι του
γιὰ τὸ λόγο ποὺ τοῦ ἔφυγε, ἀλλὰ τὰ
μπάλωσε :

— Τὸ ταξίδι ποὺ ἔκαμε ὡς τὰ σύ-
νορα τοῦ ἄλλου κόσμου, Μεγαλειό-
τατε, καὶ γύρισε. Ἐνὰ τέτοιο ταξίδι
δὲν ἦταν ὁ λήθαργός τῆς :

— Πραγματικῶς, εἶπε ὁ Ταϊκούν,
ἡ παρομοίωσή σου εἶναι ὠραία ! Καὶ
τώρα, καλὲ καὶ σοφὲ μου Πιν-Χό,
πές μου τί θέλεις γιὰ τὴ νεκρανάστα-
σιν τῆς ἀγαπημένης μου ὀρνίθας. Σοῦ
ἔδωσα τὸ λόγο μου νὰ σοῦ παραχω-
ρήσω ὅ,τι μοῦ ζητήσης· λοιπὸν ζή-
τησε !

— Μεγαλειότατε, εἶπε ὁ Πιν-Χό,
ἡ πρώτη χάρη ποὺ θὰ σὰς ζητήσω

«Τὸν ἔπιασε μιὰ χαρὰ ποὺ δὲν περιγράφεται»
(Σελ. 446, στ. β')

εἶναι νὰ διορισθῇ ὁ φίλος μου κι'
εὐεργέτης μου Κιν-Δόγκ ἰσόβιος πρω-
θυπουργὸς καὶ νὰ διπλασιασθῇ ὁ μι-
σθός του.

— Ἐγινε ! φώναξε ὁ αὐτοκρά-
της. Καὶ σὲ συγχάρω ποὺ πρῶτα-
πρῶτα τὸν εὐεργέτη σου θυμήθηκες.
Μοῦ ἀρέσουν οἱ ἄνθρωποι ποὺ ξέρουν
νὰ εὐγνωμονοῦν καὶ δὲν εἶναι ἀχάρι-
στοι ὅπως οἱ περισσότεροι.

— ὦ, τὸ καλὸ μου τὸ παιδί ! φώ-
ναξε κατασυγκινημένος ὁ Κιν-Δόγκ·
πόσο εὐγενικὰ αἰσθήματα ἔχει !

Κι' ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του τὸν
Πιν-Χό καὶ τὸν ἐφίλησε κλαίγοντας.

— Τί ἄλλο ἔχεις νὰ μοῦ ζητήσης,
καλὲ μου καὶ σοφὲ Πιν Χό ; ρώτησε
πάλι ὁ αὐτοκράτορας.

— Μεγαλειότατε, ἀποκρίθηκε ὁ
Πιν-Χό, ὁ Σά-Ουάν, ἀπὸ τὸ Πεκίνο,
μέλλων πεθερός μου, εἶχε τὴν καλω-
σύνη νὰ μοῦ στείλῃ πενήντα θαυμά-
σιες ὀρνίθες, ἄξιες νάντικαταστήσουν
ἐκεῖνες ποὺ ἄρπαξε ἀπὸ τὸν ὀρνιθώ-
να σου ἡ ἐπιδημία. Θὰ ἤθελα πολὺ
— καὶ μοῦ φαίνεται πὼς ὁ εὐγενικός
Σά-Ουάν ἀξίζει αὐτὴ τὴν τιμὴ— νὰ
τοῦ ἀπονεύμετε τὸ ἀνώτερο παράση-
μο τοῦ Λευκοῦ Ἐλέφαντα, καθὼς κι'

ἕνα μικρότερο στὸν ἀξιο διευ-
θυτὴ τοῦ ἀερικοῦ ταχυδρο-
μείου, ποὺ μ' ἐδοήθησε τόσο
νὰ ἐπικοινωνήσω με τὸ μέλλον-
τα πεθερό μου καὶ νὰ φέρω
ἀπὸ τὸ Πεκίνο ἀεροταχυδρο-
μικῶς τίς πολυτιμὲς ὀρνίθες.

— Ἐγινε ! φώναξε πάλι ὁ
αὐτοκράτορας. Ὅστε με τὸ ἀε-
ρικοῦ ταχυδρομεῖο ἦρθαν οἱ
ὀρνίθες ποὺ λές ;

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε.
«Τώρα ἀρχίζω νὰ ἐννοῶ»
συλλογίσθηκε ὁ Κιν-Δόγκ.

— Καὶ ποῦ εἶναι ; ρώτησε
ὁ Ταϊκούν. Θὰ ἤθελα πολὺ
νὰ τίς ἔδλεπα.

— Ἀμέσως, Μεγαλειότατε !
Ἐδῶ εἶναι !

Ὁ Πιν Χό βγήκε στὸ παράθυρο
κι' ἔγνεψε νὰ πλησιάσῃ τὸ μουλάρι
με τὰ καλάθια. Τάνοιξε ἕνα-ἕνα—ἐκ-
τὲς ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ εἶχε μέσα τὴ νε-
κρὴ ὀρνίθα—κι' ἔδγαλε μιὰ-μιὰ τίς
ζωντανές, ποὺ ἀπλώσαν τὰ μουνδια-
σμένα φτερά τους κι' ἀρχισαν νὰ
τρέχουν καὶ νὰ πετοῦν ἐδῶ κι' ἐκεῖ.
Τί ὀμορφες ποὺ ἦταν ! τί λαμπρὰ
ποικιλόχρωμα ποὺποῦλα ποὺ εἶχαν !
τί φουντωτὰ λοφία καὶ τί χαριτωμέ-
νες οὐρές ! Ὁ Ταϊκούν τίς ἐκοίταζε
μ' ἔκστασιν.

— Τί ἔξοχες ὀρνίθες ! ἔλεγε. Κα-
λύτερες κι' ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ ἔχασα...

Μπράβο, καλέ μου Πιν-Χό ! 'Ο πεθερός σου αξίζει με το παραπάνω το ανώτερο παράσημο. Θά τοῦ τὸ στείλω μάλιστα ἀδαμαντοκόλλητο.

— 'Ο Πιν-Χό ὑποκλίθηκε βαθιά.

— Τότε λοιπόν, εἶπε δὲν μοῦ μένει παρὰ νάποχαίρετῃσώ τῇ Μεγαλειότητά σου. Μὲ τὴν ἀδεία τῆς αὐτοῦ ἀναχωρῶ γιὰ τὸ Πεκίνο, ὅπου θὰ παντρευτῶ τὴν καλὴ κόρη τοῦ Σά-Ουάν τὴν ὠραία Τάο-Νιγκ.

— Πῶς ; ἔκαμε ὁ Κιν-Λόγκ. Δὲν ἦταν νομίζω, νὰ πάρῃς τὴ Σι-Ζι ;

— Μάλιστα, ἔχετε δίκιο, ἀποκρίθηκε ὁ Πιν-Χό. Τῇ Σι-Ζι ἐπρόκειτο νὰ μοῦ δώσῃ ὁ Σά-Ουάν.

(Τὸ τέλος τοῦ ἐρχόμενου)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

(Παράφρ. ἀπὸ τὸ Γαλλικὸ τῆς Λεϊλά Χανούμ)

ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΗΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Οἱ γερόντισες ξέρουν πάντα ὁμορφες ἱστορίες. . . Θέλεις τοῦ βουνοῦ, θέλεις τοῦ κάμπου, τ' οὐρανοῦ καὶ τῆς θάλασσας, λογιῶν, λογιῶν νὰ τίς ἀκοῦς καὶ νὰ μένῃς μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό, ἀπὸ τὸ θαυμασμὸ πές. "Εἶσαι κι' ἡ κερά-Σταύραινα ποῦναι ἀπὸ τὸν Πόρο, μοῦπε μίαν ἱστορία, ποῦ μὰ τὴν ἀλήθεια πολὺ ἐντύπωση μοῦκανε. . . Ἀκοῦστε τὴ καὶ σεις, παιδιά, ἂν δὲ βαριέστε. . .

— Ἀκου, κερά μου, νὰ δῆς τί μοῦλεγε ἡ κυρούλα μου, καὶ μένα γιὰ τὸ ξερονήσι ποῦναι κατάντικρυ στὸν Πόρο στὸν Κάβο τοῦ Μπίστη, καὶ στὸ Καβαλλάρη τῶν Μεθάνων. Πετροκάραβο τὸ λένε τὸ νησί κι' ἀλήθεια σὰν τὸ καλοπροέξῃς, φέρνει στὸ νοῦ σου καράβι, εἶσαι μὲ τ' ἀλλόκοτο σκέδιό του τὸ μυτερό. . . Μὰ βολά, χρόνια πολλά ναι περασμένα, τὸ πετροκάραβο, τὸ μαρμαρωμένο τὸ νησί, ἦτανε μὴν μπρατσέρα ποῦ δευτέρη στὸν κόσμο δὲ γενότανε, λέω. . . Ἐξάρτια καὶ κατάρτια ἀπὸ καθάριο χρυσάφι, μὴ τὸ ξεχνᾷς, κόνα μου, καὶ τικὸ καράβι πῶς ἦτανε — τὰ πανιά ἀπὸ φινό κάτασπρο μετάξι. Κι' εἶσαι γυάλιζε στὸν ἥλιο, ἄστρι κι' αὐτὸ πές, γοργοπλευρόμενο κι' ἀστραπτερό. . . Γιὰ καπετάνιο εἶχε μὴν νεράιδα. . . Χρυσάφι — ἦτανε τ' ὄνομά της — ψηλὴ, ψηλὴ καὶ ὁμορφῇ, ἴδια ζωγραφιά, μὲ πράσινα σὰν τὰ νερά τῆς θάλασσας μαλλιὰ, ποῦ τρελλόπαιζαν μὲ τὸ μαῖστρο, μικρά, σγουρά δαχτυλιδάκια γιομάτα φῶς. . . "Ολα τὰ καράβια τὰ νίκαε ἡ μπρατσέρα τῆς Χρυσάφως στὴ θάλασσα. . . Πρώτη καπετάνισσα τῇ Μεσόγειος δὲ καταδεχότανε κανένα καράβι νὰ τὴν περά-

σῃ, κι' ἐσκίζε πάντα τὰ κύματα γιομάτη λεβεντιά καὶ καμάρι. . . "Ολα καλὰ τῇ Χρυσάφως, μόνο ποῦταν πολὺ περήφανη, κι' αὐτὴ ἡ περηφάνεια τὴν ἐφαγε λέω. . . "Οχι, βροντοφώνησε στὰ νεραϊδοπαῖδια στοὺς ναυτοὺς της, ὅχι : Δὲ φελάει νάμαι μόνο πρώτη στὴ θάλασσα. . . Καὶ τὸν οὐρανὸ θέλω νὰ νικήσω, ἄλλη καμιά νὰ μὴν ἔχῃ. τὴ δύναμή μου καὶ τὴ χάρη μου. . . Τῷ πε καὶ τῷ δαλε ὁμπρός. "Ορκο μεγάλο παίρνω, λέει, γιὰ τὸ φεγγάρι θὰ νικήσω στὴν τρεχάλα, γιὰ θὰ πέσω στὰ βαθειὰ τῆς θάλασσας κι' ἀπάτωτα βύθια νὰ καταποντιστῶ. . . » Κι' ἦρθε μὴν νύχτα ζωτικὴ, γιομάτη μάγια, πούλαμπε σὰν ἡμέρα ἀπ' τὸ φέγγος τῆς σελήνης, κι' ἡ Χρυσάφως ἔβαλε μπρῶς τὸ στοίχημα. "Ελα, φεγγάρι, δλόγιομο, σιγὴ καὶ περήφανο, ποῦ θαρρεῖς πῶς εἶσαι ὁ πρῶτος ἀφέντης τ' οὐρανοῦ καὶ τῆς θάλασσας, μὲς στῆς νυχτιάς τὰ μάγια, ἔλα νὰ παραδοῖς στὴν τρεχάλα νὰ δοῦναι ποῖς ἀπ' τοὺς δύο μας, σὺ γιὰ ἐγὼ θάμαστε ὁ πρῶτος ἀφέντης τοῦ οὐρανοῦ ! . .

Μὰ τὸ φεγγάρι, κόνα μου, περήφανο κι' ἀκατάδεχτο, δὲ θέλησε μήτε μὴν ματιά νὰ ρίξῃ στὴν τρελλή, ποῦ δσο κι' ἂν ἐρχότανε ἀπὸ νεραϊδογενεῖα πάντα μὴν γυναῖκα ἀδύνατη ἦτανε, λέω. . . Τράβηξε τὸ δρόμο του καμαρωτό, δίχως νὰ βιάζεται, σκίζοντας τὰ μικρὰ σύγνεφα μ' ἀδιαφορία ποῦ ἡ νεράιδα, τοῦ τάστειλε κρυφὰ γιὰ νὰ τοῦ κόβουν τὸ δρόμο. . . Καὶ δὲς του ἄπλωνε τὰ πανιά ἡ Χρυσάφως, καὶ δὲς του ἐκραζε τοὺς Ἀέρηδες (ποῦ σὰν ἀερικιά ποῦταν κι' αὐτὴ τὴ συμπάθαιαν καὶ τῆς κἀναν πρῶτο στ' ἄγερ, γοργὰ νὰ τρέχῃ ἡ ἀεροστρεφύμενη μπρατσέρα. . .) Μ' ὅσο κι' ἂν πάλεινε ἡ νεράιδα, τὸ φεγγάρι δὲν ἠμπούραγε νὰ τὸ φθάσῃ. . . Τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες σὰν καράβι φάντασμα, ἔτρεχε πάνω στὰ τρελλὰ τὰ κύματα ἡ μπρατσέρα τῆς Χρυσάφως. Τρεῖς νυχτιὲς καὶ τρεῖς μέρες, παράδογαινε στὴν τρεχάλα τὸ φεγγάρι μὴν δίχως νὰ τὸ φτάνῃ. Καὶ στερνὰ εἶδε μ' ἀπολιπιά ἡ Χρυσάφως, πῶς τὰ μεταξωτὰ κάτασπρα πανιά, γίνανε κουρέλια, τὰ ξάρτια κι' ἔλα τ' ἄρμενα πέσαν σπασμένα χάμου, κι' αὐτὴ χλωμὴ κι' ἀναμαλλιάρα ἔμεινε πάνω στὴν πλώρη τοῦ καταστραμένου καραβιοῦ νὰ δαγκώνῃ μὲ λύσσα τίς γροθιές της. . . Καὶ τὸ φεγγάρι ἦσυχον-ἦσυχον τράβαγε τὸ δρόμο του, δίχως νὰ γνοιάζεται γιὰ τὴν τρελλή περήφανη νεράιδα. . . Βαρεῖα λόγια καὶ κατάρρες ἄρχισε τότες νὰ λέῃ ἡ Χρυσάφως στὰ στοιχεῖα τῆς θάλασσας καὶ τοῦ οὐρανοῦ ποῦ δὲ θέλησαν νὰ

τὴν βοηθήσουν γιὰ νὰ νικήσῃ τὸ φεγγάρι.

Μὰ τότες μὴν μεγάλη ἀντάρα γίνηκε. Κύματα ψηλὰ σὰν τὰ βουνὰ πλάκωσαν τὸ καράβι, ἀστραπὲς σκίζαν τὸν ἀέρα καὶ ἕνα μεγάλο ἀστροπελέκι ἀστραπτερό, χύμηξε πάνω στὴν μπρατσέρα καὶ τὴν μαρμάρωσε. . .

Κι' ἀκόμα τώρα ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια τετρακόσα πεντακόσα μὴδὰ ξέρω κι' ἐγὼ ; "Οποῖος πάει στὸ Πετροκάραβο, στὸ ξερονήσι ναι, ποῦναι ἐκεῖ κατάντικρυ στὸν Πόρο, καὶ κολλήσει τὸ αὐτί του στὴν πετρωμένη γῆς, στὴ μέση τοῦ νησιοῦ, θ' ἀκούσῃ μεγάλη ἀντάρα, κλάμματα καὶ μοιρολόγια, κατάρρες καὶ φωνές. . . Εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς νεράιδας ποῦ φωνάζει κρυμμένη στὰ βύθια τοῦ καραβιοῦ, ζητώντας βοήθεια ἀπ' τοὺς ναυτικούς ποῦ περνᾷ ὅξω ἀπ' τὸ νησί της. . . Κι' ἔχουν νὰ λένε — τῶμα μαθεῖς ἀκουστά, μὰ ὅρκο δὲν πέρνω πῶς εἶναι ἀληθινὸ. — λένε τὸ λοιπόν, πῶς στίς μεγάλες φουρτούνες ὁ ναυτοὺς, βλέπουν πάνω στὸ νησί μὴν ψηλὴ λιγνὴ γυναῖκα στὰ κάτασπρα ντυμένη, μὲ πράσινα ὅλο δαχτυλίδια μαλλιὰ, νὰ στέκεται ψηλὰ στὸν κάβο καὶ νὰ βασιάζῃ ἕνα κόκκινο φῶς. . . Εἶναι ἡ Χρυσάφως ἡ Νεράιδα ποῦ καλεῖ τοὺς ναυτικούς νὰ τὴν λευτερώσουν. . . Μ' αὐτοὺς φοβοῦνται τὸ μαρμάρωμα καὶ ποτές δὲν σιμώνουν στὸ στοιχειωμένο νησί. . .

ΛΙΛΑ Π. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ...

Στὴν Γ. Καρύδη

Ὡραῖο φθινόπωρο, καιρὸ
Πῶς σὲ προσμένω,
Ὅ, τι ἔχασα σὲ σὲ νὰ βρῶ
Λησμονημένο. . .

Βρέχει σιγὰ μὲ τὸν ἀργὸ
Ρυθμὸ τοῦ Ὀχτώβρη
Βλέπω ἕναν ἄσπρο πελαργὸ
Ποῦ τὸ χαμένο του χωριὸ
Ζητᾷ νὰ τῷ βρῇ. . .

Οἱ καστανιὲς μὲ τὸ βαθύ
Γλυκὸ τους χῶμα
Μένουν ὡς ἔχουν ἀπλωθεῖ
Τὰ ὠραῖα φύλλα τους στὸ χῶμα. . .

Ὡραῖο φθινόπωρο, καιρὸ
Πῶς σὲ προσμένω
Ὅ, τι ἔχασα σὲ σὲ νὰ βρῶ
Λησμονημένο. . .

Σ. ΜΑΡΑΝΤΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΠΑΛΙΑ ΜΑΣ ΓΛΩΣΣΑ

Ἀγαπητοί μου,

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ἄρχισε νὰ σᾶς δίνῃ κομμάτια ἀπὸ τὴ Νεοελληνικὴ Ἀνθολογία, παλαιὰ δηλαδὴ ποιήματα — κι' ἀπὸ τὰ πιδ παλιὰ ποῦ ἔχουν γραφτεῖ στὴ νεοελληνικὴ γλῶσσα — γιὰ νὰ βλέπετε προπάντων πῶς ἦταν ἡ κοινή, ἡ ὁμιλουμένη, στίς διάφορες ἐποχές. "Εἶσαι σᾶς ἔδωκε προχθὲς κι' ἕν' ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν «Ἐρωφίλη» τοῦ Γεωργίου Χορτάτση. Δυὸ εἶναι οἱ μεγαλύτεροι καὶ γνωστότεροι ποιητὲς τῆς παλαιᾶς Κρήτης : ὁ Βιτσέντσος Κορνάρος ποῦ ἔγραψε τὸν περίφημο «Ἐρωτόκριτο», κι' ὁ σκεδὸν σύγχρονός του Γεώργιος Χορτάτσης, ποῦ θεωρεῖται ὁ ἑλληνας Σαίξπηρ. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται τώρα νὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὸν ποιητὴ αὐτὸν καὶ τὴν ἐξοχὴ τραγωδία ποῦ μᾶς ἄφησε, τὴν πραγματικῶς σαιξπηρικὴ «Ἐρωφίλη». Θέλω μόνο νὰ κοιτάξουμε μαζὶ τὸ ἀπόσπασμα ἐκεῖνο τῆς «Ἐρωφίλης» ἀπὸ γλωσσικὴ ἀποψη. Ἐχει τάχα μεγάλη διαφορά ἡ νεοελληνικὴ ποῦ μιλοῦνταν καὶ γραφόταν ἀπὸ τοὺς ποιητὲς τὰ παλιὰ ἐκεῖνα χρόνια ἀπὸ τὴ σημερινή ; "Οχι βέβαια. Γιατὶ ἐκτὸς ἀπὸ μερικὲς λέξεις κι' ἀπὸ κάποιους τύπους ποῦ δὲν διατηροῦνται πιά, παρὰ ἴσως σὲ μερικὰ ἰδιώματα (τοποκαλιές), ἡ γλῶσσα εἶναι εὐνόητη. Μὰ κι' ἕνα σημερινὸ ποίημα στὴ δημοτικὴ μπορεῖ νὰ ἔχῃ μερικὲς λέξεις ποῦ νὰ μὴν τίς ξέρουμε, ἢ κάποιους τύπους ποῦ νὰ μὴν τοὺς συνηθίζουμε μὰ δὲν τὸ ἐννοοῦμε ; Ἀλλ' ἂς ἰδοῦμε τὰ γνωστά, τὰ δυσνόητα ἢ τὰ σουνείιστα τοῦ ἀποσπάσματος τῆς «Ἐρωφίλης». Ἀπαντοῦμε πρῶτα τὴ φράση «ὄντε κανεῖς τῇ βάλει» Τὸ δντε, ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο δτε ἢ δταν, σήμερα λέγεται δντας ἢ δντις. Μικρὴ διαφορά. Τὸ τῇ πάλι, ἀντὶ γιὰ τῆς, σὲ πολλὰ μέρη τὸ μεταχειρίζονται καὶ σήμερα. Παρακάτω βλέπουμε τὴ λέξη «λόχη». Θὰ πῇ «φλόγα», κι' εἶναι ἡ μόνη μεσαιωνικὴ λέξη τοῦ ἀποσπάσματος ποῦ δὲν διατηρεῖται. Ὅσο ξέρω, δὲν τὴ λένε πούθεν. Τάλλα εἶναι τυπικά. Π. χ. «πλιά» καὶ «πλιό», ἀντὶ «πιά» καὶ «πιδ» ποῦ λέμε σήμερα : «τὰ τρίγυρα» ἀντὶ «τὰ τριγύρω», «γεμώνει» ἀντὶ «γεμίζει» τοῦ «βασιλεῖ» ἀντὶ τοῦ «βασιλέα», τὴν «ἐμιλιάν» ἀντὶ «τὴν ὁμιλία», «ἐρρίχνα», «ἐδείχνα» ἀντὶ «ἐρρίχναν», «ἐδείχναν», ἢ ἐρρίχναν, ἐδείχναν» κτλ., καὶ «ἀμμάτια» (ὁμμάτια) ἀντὶ «μάτια». Ἀκολουθεῖ ὁ

τύπος «ἡμεστα» κατὰ τὸ ἀρχαῖο «ἡμεθα». Σήμερα τὸ κοινὸ εἶναι «ἡμαστε», αὐτὸ ἐπικράτησε : λένε ὅμως ἀκόμα καὶ «ἡμεστα» καὶ «ἡμεσταν», καὶ «ἡμασταν». Οἱ τύποι αὗτοι εἶναι πιά ἰδιωματικοί, καὶ τοὺς μεταχειρίζονται μάλιστα συγγραφεῖς στὸ διάλογο, δταν θέλουν νὰ ποδώσουν πιστὰ τὸ ἰδιῶμα ἐνδὲς προσώπου ἢ ἐνδὲς τόπου.

Τὸ «γροικᾶτε» ἀντὶ «ἀκούτε» εἶναι καὶ σημερινό : ἐπίσης τὸ «ἡμπορεῖς» ἀντὶ «μποροῦσε» ἢ «ἡμποροῦσε». («Ἡ παρθένῃ, ἂν ἡμπορεῖαν οἱ κλάφες» ἔγραψε ὁ Σολωμὸς κατὰ τὸ ζακυνθινόν, ποῦ ὕστερα τοῦ τὸ ἔκαμαν «ἡμποροῦν»). Καὶ σταματοῦμε στὰ «πρίχου», ἀντὶ πρίν, προτοῦ, «ποῦσιν» (κατὰ τὸ ἀρχαῖο «εἰπωσιν»), ἀντὶ «ποῦνε», «ἐκ τὸ κλωνάρι» ἀπ' τὸ κλωνάρι, «ἀπομονάρι» ἀντὶ «ἀπομεινάρι», «νὰ στραφοῦσι» καὶ «θωροῦσι», ἀντὶ «νὰ στραφοῦν» καὶ «θωροῦν» Ὑπάρχει ἀκόμα κι' ἡ φράση «εἶδα τοὶ τοίχους νὰ τρομάξουν». Τὸ «τρομάξουν» ἐδῶ δὲν εἶναι τὸ

σημερινὸ «φοβηθοῦν». Τότε ἀκόμα τὸ ρῆμα «τρομάζω» εἶχε τὴν πρώτη του σημασία «τρέμω». Μεταφορικῶς σημαίνει σήμερα «φοβοῦμαι», γιατί δταν φοβᾶται κανένας, τρέμει.

Βλέπετε λοιπὸν τί λίγες καὶ τί μικρές εἶναι οἱ διαφορὲς ἀπὸ τὴ μεσαιωνικὴ νεοελληνικὴ γλῶσσα ὡς τὴ σημερινή ; Μὲ λίγο κόπο, μὲ λίγη προσοχή, δταν διαβάζουμε «Ἐρωτόκριτο» ἢ «Ἐρωφίλη», καταλαβαίνουμε λαμπρά — πράγμα ποῦ δὲν συμβαίνει δταν διαβάζουμε πολλὰ νεώτερα ἔργα γραμμένα στὴν ἀρχαῖζουσα καθαρεύουσα. Κι' ὁ λόγος εἶναι ποῦ ὁ Κορνάρος κι' ὁ Χορτάτσης ἔγραψαν στὴν ὁμιλουμένη τοῦ καιροῦ τους, ὅπως τὴν ὁμιλουμένη γράφουν κι' οἱ σημερινοὶ ποιητὲς μας, ἐνῷ ἡ καθαρεύουσα τῶν Σούτσων, τῶν Παγκαλίδων, τοῦ Καρασούτσα καὶ τῶν ἄλλων εἶναι μὴν τεχνητὴ γλῶσσα ποῦ δὲν μιλήθηκε ποτέ, οὔτε ἀπ' τοὺς ἀρχαίους, οὔτε ἀπ' τοὺς νεώτερους Ἑλλήνες.

Σᾶς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΥ

[ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Η'

— Πφ ! ἔκαμε ἡ βασιλοπούλα μὲ περιφρόνηση καὶ τί σπουδαῖο εἶναι αὐτό ; Ἐμεῖς στὸ χτήμα μας κάνουμε τόσο τυρὶ καθ' ἑβδομάδα ὥστε τὰ κεφαλοτύρια τῶνα πάνου στ' ἄλλο, κάνουν μὴν στήλη ποῦ φτάνει στὰ μεσοοὐράνα κι' δταν, γιὰ νὰ μὴν πέφτουν, χωρίζουμε αὐτὴ τὴ στήλη σὲ πολλὰ καὶ τίς τοποθετοῦμε τὴ μὴν κοντὰ στὴν ἄλλη, σχηματίζουμε ἕναν ψηλὸν ὄγκον σὰν τὴ μεγάλη πυραμίδα τῆς Αἰγύπτου.

— Αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτα ! εἶπε ὁ Πιτσιρικὸς. Μόν' ἀκοῦστε εἰ θὰ σᾶς πῶ τώρα ἐγὼ. Στὸ χτήμα τοῦ πατέρα μου, κάνουμε τόσα ψωμιά, ὥστε δταν τὰ βάζουμε τῶνα πάνω στ' ἄλλο φτάνουν ὅχι στὰ μεσοοὐράνα σὰν τὰ τυριά σας, παρὰ καθ' αὐτὸ στὸν οὐρανόν. Μὴν μέρα, σκαρφάλωσα σὲ μὴν τέτοια στήλη ψωμιά καὶ βοῆθηκα στὸ παλάτι τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ εἶδα μὴν κυρὰ στᾶσπρον ποῦ ἔγενθε κλωστὲς ἀσάχνης. Θέλησα νὰ τῆς κλέψω λίγο ἀπὸ τὸ περίφημο νῆμα ποῦ ἔκανε, ἀλλὰ τὸ νῆμα κόπηκε κι' ἐγὼ ἔπεσα μέσα σὲ μὴν ποντικότροπα. Κι' ἂν τὸ βοῆθε, τί εἶδα στὴν ποντικότροπα αὐτὴ ; Τὸν πατέρα σας καὶ τὴ μητέρα

μου! «Η μητέρα μου καθόταν κι' έγραφε, κι' ο πατέρας σας, ο βασιλιάς, της περνούσε τις βελόνες. Μά ήταν τόσο άτσαμής σ' αυτή τη δουλειά, ώστε η μητέρα μου τον ξαλάωνε και του τραβούσε ταυτιά.»

«Η βασιλοπούλα δεν μπόρεσε πια να βαστάξει. Σηκώθηκε με θυμό και φώναξε:

— Ψέμματα! Ούτε η βασίλισσα ή ίδια δεν θα τολμούσε να τραβήξει ταυτιά του βασιλιά, όχι η μητέρα σου, μια χωριάτισσα.

— Ούρρά! βροντοφώνησε ο Δράκος αναπηδώντας από χαρά κι' αναποδογυρίζοντας τους κοντινούς του. «Η βασιλοπούλα είπε «ψέμματα!».

«Έχασε το στοίχημα, άφέντη μου, τώρα είναι δική σου.

«Η βασιλοπούλα έγινε κατακόκκινη.

— Σταθήτε μια στιγμή, μαρκήσιε, είπε, δεν τελείωσα. Έχω να σάς κάμω τρεις ερωτήσεις, κι' αν αποκριθίτε σ' αυτές όπως πρέπει, θα δεχτώ να γίνετε άντρας μου.

— Αίνιγματα δηλαδή; ρώτησε ο Πιτσιρίκος.

— Μάλιστα, αίνιγματα που πρέπει να τα λύσετε. Κι' ακούστε το πρώτο: Τι πράγμα πέφτει πάντα και δεν σπάει ποτέ;

— «Ω αυτό το ξέρω από τη μητέρα μου, αποκρίθηκε ο Πιτσιρίκος» είναι ο καταροράχης.

— Σωστό! είπε ο Δράκος.

— Τό βοηκάτε! συμφώνησε κι' η βασιλοπούλα. Μά θα βοητέ και το δεύτερο; «Ακούστε. Ποιος κάνει καθημέρα τον ίδιο δρόμο και δεν γυρίζει πίσω ποτέ;

— «Ω, αυτό μου τόπε ο πατέρας μου, φώναξε ο Πιτσιρίκος» είναι ο ήλιος!

— Σωστό! είπε ο Δράκος.

— Τό βοηκάτε κι' αυτό, ομολόγησε πάλι η βασιλοπούλα.

Και σάθηκε συλλογισμένη. «Έτσι θάχανε πάλι το στοίχημα; Έπρεπε τώρα να βοη κάτι πολύ δύσκολο να ρωτήση τον Πιτσιρίκο, να τον μεπιδέψη, να μη μπορέση να της απαντήση σωστά. Και αφού σκέφθηκε πολλήν ώρα, του είπε:

— Ακούστε, μαρκήσιε, και το τρίτο. «Αν τό βοητέ κι' αυτό, τελειώνει: Τι σκέπτεσθε σείς που δεν τό σκέπτομαι εγώ; τί σκέπτομαι εγώ που δεν τό σκέπτεσθε σείς; τί σκεπτόμαστε κι' οι δυο, μά δεν τό σκέπτεται ούτε ο ένας μας ούτε ο άλλος; Έδώ σάς θέλω!

«Ο Πιτσιρίκος έσκυψε τό κεφάλι κι' άρχισε να συλλογιέται. Άλήθεια δύσκολο αυτό τό τρίτο. Δεν ήξερε τί να πη,...

«Ω, δυστυχία! θά έχανε; Κρύος ιδρώτας έτρεχε απ' τό μέτωπο του γίγαντα.

— Έμπρός! έμπρός! ψιθύριζε στο μικρό του άφέντη.

(Τό τέλος στο έρχόμενο)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΜΙΑ ΠΛΑΣΤΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Ένας γέρος άτεκνος, πολύ πλούσιος, πέθανε ξαφνικά χωρίς ναφήση διαθήκη. Έτσι τη μεγάλη του περιουσία θά τη μοιράζονταν ένα σωρό κληρονόμοι, μακρινοί μάλλον συγγενείς, γιατί ο γέρος δεν είχε ούτε γυναίκα, ούτε αδέρφια. Αυδ' απ' αυτούς, οι πιδ οικείοι κι' οι πιδ κατεργάρηδες, σφίσθηκαν να σκαρώσουν μια πλαστή διαθήκη που να τους κάνη κληρονόμους στα περισσότερα και τα καλύτερα χτήματα του γέρου. Συνεννοήθηκαν λοιπόν μ' ένα γείτονα και φίλο του μακαρίτη, του έταξαν μια μεγάλη αμοιβή, έκρυψαν τό λείψανο κάτω απ' τό κρεβάτι ξάπλωσαν στη θέση του τό συνένοχό τους, να κάνη τόν άρρωστο και τόν έτοιμοθάνατο, έκραξαν κι' ένα συμβολαιογράφο που δεν έγνώριζε κανένα, κι' ο τάχα έτοιμοθάνατος άρχισε να υπαγορεύη τη διαθήκη, σύμφωνα με τις οδηγίες που του είχαν οι συνένοχοί του.

Ο γείτονας όμως ήταν πιδ κατεργάρης απ' αυτούς και σκέφθηκε να έπωφεληθί. Τα μεγαλύτερα λοιπόν και τα καλύτερα χτήματα του γέρου τα κληροδότησε... στον ίδιο τόν έαυτό του. Φαντασθήτε τώρα τη φούρκα των άλλων όταν τόν άκουγαν να υπαγορεύη κατά τό συμφέρο του. Άλλά τί μπορούσαν να κάμουν; Άν μιλούσαν, ή κατεργαριά θά φανεωνόταν κι' ο συμβολαιογράφος θά τους έστελνε βλους στον εισαγγελέα. Έτσι ή διαθήκη τελείωσε, τήν υπόγραψαν ο ψευδοδιαθέτης κι' οι μάρτυρες, τήν

πήρε ο συμβολαιογράφος και, μετά τήν κηδεία του πλούσιου γέρου, ο «καλός κι' αγαπημένος του γείτονας και φίλος» βρέθηκε ο γενικός του σχεδόν κληρονόμος!

Αυτό, λένε, έγινε τόν παλιό καιρό στη Ζάκυνθο. Άλλά και στην «Κόλαση» του Ντάντε αναφέρεται κάτι παρόμοιο, που έγινε στη Φλωρεντία.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

Η ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΤΟΥ ΜΟΥΡΓΟΥ

Μια μέρα του περασμένου καλοκαιριού ή Ροζαλία και ή μαμάκα της έπειδη έβρισκαν ότι ο ήλιος έκαιγε πολύ στο περιβόλι αποφάσισαν να πάνε να καθήσουν στο δασάκι παρακάτω.

Τι ώρα που θά είναι κάτω από τό δέντρο, κόρη μου, έλεγε ή Λιλίκα στην κούκλα της, βάζοντας σ' ένα καλάθι τό δεινόν της. Κοίταξε τί λυχουδιές μάς έχη βάλει ή νταντά. Ένα σωρό μπισκότα με σοκολάτα, χώρια τά φουντούκια κι' αυτό τό μεγάλο άχλάδι.

Καθώς περνούσαν μπροστά από τό σπίτι τό σκύλο ή Ροζαλία λυπήθηκε τόν κακομοίρη τόν Μούργο που στεκόταν στάν ήλιο δειμένος κι' είχε κρεμασμένη τήν γλωσσά του μια πήχη.

Ο Μούργος ήταν ο καλύτερος φίλος της Ροζαλίας και της μαμάκας της. Ποτέ τους δεν μαλλώνανε όταν παίζανε μαζί. Η Ροζαλία τραβούσε καμιά φορά γι' άστειά τ' αυτιά ή τήν ουρά του Μούργου, μά ο Μούργος δεν θύμωνε και όταν τό μικρό ξύλινο χεράκι της κούκλας του χάιδευε τη μαλλιαρή του ράχη φαινόταν πολύ ευχαριστημένος.

Καλημέρα, Μούργο, του λέει ή Ροζαλία περνώντας, έμεις πάμε στο δάσος.

Κι' εγώ πολύ θά ήθελα να πάω στο δάσος άπάντησε ο καλός σκύλος, τραβώντας τήν άλυσίδα του, μά πρέπει να μείνω εδώ για να φυλάω τό σπίτι και κάνε τόση ζέστη! Μόνο τό βράδυ, όταν έσθ θάχης πέσει να κοιμηθίς, τότε θά με λύσουν και θά κάνω κάτι πήδους!

Δεν υπάρχει ωραιότερο πράγμα από τό να περπατάη κανείς στα δροσερά μονοπάτια του δάσους κάτω από τόν ήσυχιο των μεγάλων δένδρων. Η Ροζαλία και ή μαμάκα της κάθισαν κάτω από τό μεγαλύτερο δένδρο, δειλίνισαν κι' ύστερα άρχισαν να μα-

ζεύουν βελανίδια. Η μαμά της Ροζαλίας ήξερε να τα κόβη με τό συγιάδακι και να κάνη ένα σωρό ώρατα πράγματα με αυτά: αυγοθήκες, καλαθάκια, κουνίτσες. Κάτι κουνίτσες τόσες-δύ μικρούλες που ίσα-ίσα χωρούσαν τα μικρά κουκλάκια, τα παιδάκια της Ροζαλίας.

Έξαφνα άκούστηκε τό μεγάλο κουδούνι του σπιτιού. Τό κουδούνι αυτό που τό χτυπούν για να φωνάσουν τη Λιλίκα σπíti, όταν βρίσκεται πολύ μακριά και δεν μπορεί ν' άκούση τη φωνή της μαμάς της.

Με φωνάζουν, είπε ή Λιλίκα της κούκλας της, φαίνεται πως με θέλουν σπíti. Δεν θά λείψω πολλήν ώρα, Ροζαλία μου, θά γυρίσω άμέσως.

Η Λιλίκα ήταν πολύ καλή μητερούλα. Έβαλε όλα τα βελανίδια στην ποδιά της κούκλας της για να της

«Αχ, Μούργο μου, καλέ μου Μούργο, έσθ είσαι;»

περάση ή ώρα όσο θά ήταν μοναχή της... Άλλά τί τα θέλετε, όπως πολλές μητερούλες της ηλικίας της, ήταν άπως ελαφρόμυαλη.

Όταν έφτασε σπíti βρήκε στο σάλονο τη θεία της τη Φανή που τήν αγαπούσε πολύ και που της έπρότεινε να τήν πάρη με τ' αυτοκίνητό της και να της κάνη ένα μεγάλο περίπατο. Όπως ήταν βέβαια φυσικό ή Λιλίκα δέχθηκε με μεγάλη χαρά.

Γύρισε πολύ άργά τό απόγευμα, ο καιρός ήταν βαρύς, πολύ βαρύς κι' όσο πήγαινε γινόταν και βαρύτερος. Έρχόταν μπόρα, αυτό φαινόταν καθαρά. Η Λιλίκα που δεν ένοιωθε τόν έαυτό της από τήν κούραση πλάγιασε άμέσως, αλλά στριφογύριζε στο κρεβάτι της, πετούσε τα σκεπάσματα της και δεν μπορούσε ν' άποκοιμηθί.

«Ω μια άστραπή!» ή Λιλίκα τήν

είδε άνάμεσα από τις γρίλλιες. Κι' ύστερα μπου-μπου ή βροντή και ή βροχή εύθως άμέσως. Είναι ή μπόρα που ξεσπάει με δλη της τήν έρμή, κοσμοχαλασιά.

Η Λιλίκα κρύβει τό κεφάλι κάτω από τό σκεπάσμα της για να μη βλέπη τίποτε, για να μην άκούει τίποτε. Έξαφνα πετάγεται ως επάνω. Η Ροζαλία της! Άφησε τη Ροζαλία της ελδομόναχη στο δάσος μέσα στη νύχτα και μέσα στη βροχή! «Ω ή κακομοίρα ή Ροζαλία που φοβάται τόσο πολύ τα μπουμπουνήτα.

Α, όχι αυτό δεν μπορεί να τό υποφέρη ή Λιλίκα. Πηδάει από τό κρεβάτι της και με τό νυχτικό, περπατώντας ξυπόλητη τρέχει στην κάμαρα της μαμάς της και τήν ξυπνάει.

Μαμά, μαμά, άφησα τη Ροζαλία μου στο δάσος, Πρέπει να πάμε γρήγορα να τήν φέρουμε. Και ξεσπάει σε θρήνους.

Τρελλάθηκε, Λιλίκα, νάρθηκε να με ξυπνήσης μες στη μέση της νύχτας για να μου πής τέτοια πράγματα. Τρέξε γρήγορα να πέσης στο κρεβάτι σου. Αν χαλάση ή κούκλα σου θά σου πάρω άλλη.

Μά δεν θάνα ή κόρη μου, ή Ροζαλία μου! «Ω, πές στη νταντά μου να πάει να μου τη φέρη.

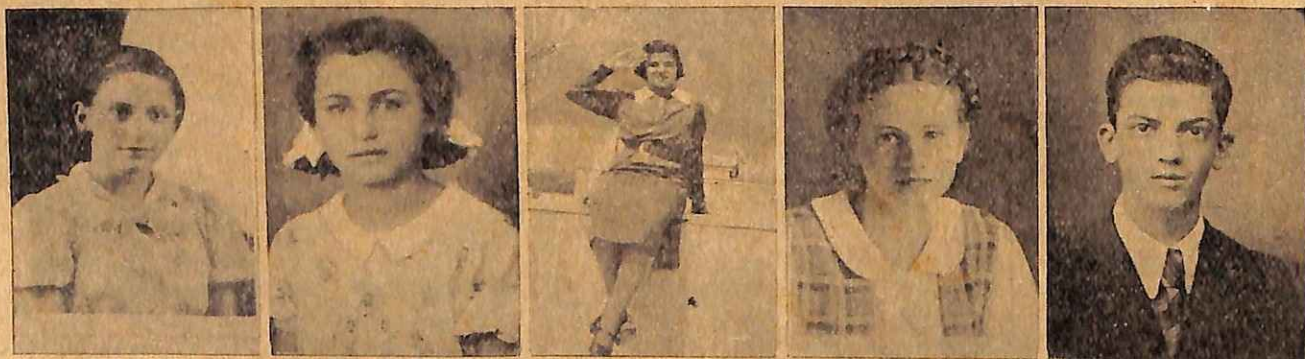
Παιδάκι μου, δεν ξέρεις τί λές. Να στείλουμε έξω τη νταντά σου με τέτοιο καιρό, για μια κούκλα.

Κλαίγοντας με λυγμούς ή Λιλίκα γύρισε πίσω στην καμαρούλα της κι' έπεσε στο κρεβάτι της. Δίπλα της

ή κουνίτσα της Ροζαλίας είναι άδεια. Αχ άλλοίμονο, δεν είναι κακό όνειρο. Η Ροζαλία της αυτή τήν ώρα βρίσκεται έξω, στη βροχή. Ίσως όμως να τήν φυλάνε κάπως τα δέντρα. Είναι τόσο πυκνές οι φυλλωσιές τους. Ίσως και να τη βρήκε κανένας τη Ροζαλία και να τη φέρη αύριο. Ίσως... Καί μ' αυτές τις σκέψεις ή Λιλίκα άποκοιμήθηκε, γιατί τα κοριτσάκια στο τέλος πάντα άποκοιμούνται, άκόμη κι' όταν έξω κάνει κοσμοχαλασιά, άκόμη κι' όταν ή κούκλα τους βρίσκεται μέσα στη βροχή.

Η κακομοίρα ή Ροζαλία ωστόσο περίμενε πολλήν ώρα μ' έμπιστοσύνη τη μαμά της. Όταν όμως είδε πως άρχισε να νυχτώνη, τήν έπιασε μεγάλος φόβος. Στο δάσος δεν είναι δά και τόσο ευχάριστα όταν πέφτη ή νύχτα. Άκόμη κι' όταν βρίσκεται κα-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

1. ΑΥΓΗ Α. ΚΑΣΙΓΟΝΗ, Άπλή Ζωή, Άλεξάνδρεια. Ίσότημος Α' Βραβείου 270ου Διαγωνισμού Λύσεων Πνευματ. Ακρίσεων. — 2. ΣΟΥΣΑ ΔΑΝΑ, Μικρούλα Τραλάζ, Άθήναι. Α' Βραβείου 278ου Διαγωνισμού Λύσεων. — 3. ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΧΡ. ΔΑΜΠΡΑΚΗ, Φοίβη, Άθήναι. Α' Βραβείου 276ου Διαγ. Λύσεων. — 4. ΑΥΓΕΡΗ, Άλεξάνδρεια-Άθήναι. Α' Βραβείου 279ου Διαγ. Λύσεων. — 5. ΑΝΗ. Ι. ΦΟΥΣΛΑΡΑΣ, Βαρώνες Δελιακάρσερης Άθήναι. Α' Βραβείου Διαγ. Μεταφράσεως εκ του Γαλλικού, και 279ου Διαγ. Λύσεων.

ριστώ για τις εικόνες· καλό και το παι-
χνίδι. αλλά πρέπει νάντιγράψω το αγέδιο
(ζωγράφος) **Συριανόν** (είναι πολύ γνωστός
αυτός ο ανδριάντας, έχει δημοσιευθή πολ-
λές φορές σε περιοδικά κι' εφημερίδες· ω-
τόσο ευχαριστώ) **Μικρόν Φιλόσοφον** (το
φύλλο είχε τυπωθεί όταν έλαβα το γράμ-
μα σου, ώστε όφείλεις το ύπολοιπο) **Εργο-
λέττον** (μάλιστα, θα σου έγκριθη στο πρώ-
το φυλλάδιο του Δεκεμβρίου) **Ηλιοπερί-
χυτην** (ευχαριστώ πολύ για το ξεσπάθωμα·
έλαβα και τις λύσεις σου και τις 'Ασκήσεις'
αλήθεια, κι' εγώ δεν μπορώ να εξηγήσω
αυτή τη σύμπτωση των Γρίφων του **Χα-
μαιλέοντος** και του **Μικρού Φιλόσοφου**·
θα κοιτάξω μήπως έκαμα λάθος ενώ).
Ευάνναν (έλαβα, σου ανανέωσα συνδρομή
και ψευδώνυμο κι' ευχαριστώ πολύ· στην
Αίγυπτο δεν έχω συνδρομητή με τέτοιο
όνομα· περίμενε το πρώτο φυλλάδιο του
νέου μου χρόνου· εκεί θα ιδής και προκή-
ρυξη γι' αποστολή 'Ασκήσεων και θα δώ-
γηθής) **Κόμητα 'Οπλιγκαντώ** (από το
λογαριασμό που σου έστειλα, είδες πως έ-
λαβα την έπιταγή· περιμένω το ξεσπάθω-
μα που μου έτοιμάζεις) **Δευκοπυργιώ-
την, Σόνιαν** κτλ. κτλ.

Είς όσας επιστολάς έλαβα μετά την 10
Νοεμβρίου θ'απαντήσω στο έρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ του 283ου Διαγωνισμού Λύσεων.
Αί λύσεις του φυλλαδίου τούτου δεκταί μέχρι της
20 'Ιανουαρίου.

622. Δεξιόγραφος
Γράμμα βάζω με γνωστή
κάποια πόλη ιταλική.
Κι' όργανο τώρα θωρώ
Λαϊκό, πολύ ήχηρό.

623. Συλλαβόγραφος.
'Απαγορεύεις με το πρώτο μου,
Το δεύτερο φωτιστικό,
Κι' άρχαίο βασίλειά το σύνολο
Παρουσιάζει μυθικό.

624. Μεταγραμματισμός
'Ενα γράμμα μόνο αλλάζει
Του Αιγαίου κάποιο νησί,
Και πουλι μ'ας παρουσιάζει
Πούχει χάρη περισσή.

625. Αίνιγμα
Το καταβάλλεις για να κάμης κάτι τί,
Τό άρσενικό μου.
Και τη βαρκούλα σου στη θάλασσα κινεί
Τό θηλυκό μου.

626. Κλίμαξ
Κ — Σ
Κ — Σ
Κ — Σ
Κ — Σ
Κ — Σ
Κ — Σ
Κ — Σ

Κάθε παύλα αντιπροσωπεύει γράμμα.
Και αναγινώσκονται εκ των άνω: νη-
σιος, κάτοικος νήσου, σχήμα, πτηνόν,
βασιλείας του 'Αργους, άστερισμός του
ζωδιακού κύκλου, μοναχός, παρεπώνυ-
μον βυζαντινού βασιλέως.

627. Κρυπτογραφικόν
1 2 3 4 5 1 4 = Κράτος.
2 3 4 = Πόλις ευρωπαϊκή.
3 4 5 1 2 = Όλα όμοι' τα ξώα.
4 2 3 4 2 1 4 = Γυνή περίφημος.
5 4 1 = Επίρρημα.
Διπρόσωπη

628—632. Μαγικόν Γράμμα
Τη άνταλλαγή ενός γράμματος εις έ-
κάστην των κάτωθι λέξεων δι' ενός άλ-
λου, πάντοτε του αυτού, να σχηματι-
σθούν άνευ αναγραμματισμού άλλαι
τόσαι λέξεις:

αύρα, σαύρα, βάθος, έπος, φόνος.

'Υποπλοίαρχος Κρίστιαν

633. Φωνηεντόλιπον

Κλλ-γνο-δχς-γρο

Πρ-γρο-δχς-γνο

'Ηλέκτρα

634. Γριφός

X	X	οὐί	Π	Τούλα
σμ'	X	'Αγά		οὐ!
X	X			
X				

'Ορεινός Κερκύρας

ΛΥΣΕΙΣ

των Πνευμ. 'Ασκήσεων του φύλλ. 36.

434. Τυχοδιώκτης (τοίχο, διώκτης).
435. 'Αράχνη (χαρά [άραχ] νή).— 436.
Σίμων-Κίμων.— 437. 'Ο Κάμιλλος, ή
κάμηλος.

438. ΣΙΩΠΗ ΣΥΡΟΣ ΑΔΩ
Ο Ρ Ο Υ Ρ
Λ Α Ν Α Ρ Ν Υ Ν Υ
Α Ρ Ο Α Α
Σ Υ Σ Α Ρ Τ Ο Σ Ι Ω Ν Α Σ

439. ΣΗΚΟΥΑΝΑΣ ('Ησαΰ, Κάσος, ό-
νος, ύσκα, 'Αννας, νήσσα).— 440. Γό-
δις εξαμαρτάνειν οὐκ άνδρός σοφού.

441. Κέρδη πονηρά ζημίαν φέρει ('Η
ανάγνωσης κατά στίχον εκ των κάτω
καρκινικός).— 442. ΜΥΡΤΩΝ (Μωρός,
'Υλη, Ρίπτω, Τέρμα, 'Ωρισμένος, 'Ο-
ρεινός, Νότος).— 443. 'Εσο γενναίος
(ες σ γ', εν νε ος),

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΛΖ'—801]

Ομίχλη, (Σ. Μ. . .) δεν νομίζεις ότι
ΑΡΚΕΤΑ κοροϊδεφες έως τώρα;
ΕΑΤΑΣΚΟΠΟΣ 33

[ΛΖ'—802]

Κυρίαρχε Διαπλάσσοκομου. φαίνεται ότι
είσαι πραγματικός Κυρίαρχος! . . Δεν
είμαι ο Κ. . . . ! . . ΙΜΠΕΛΜΑΝ

[ΛΖ'—803]

Αγαπημένες μου: Γελασίνα, Ζακυνθί-
νούλα, Ρόζ-Δίζον, 'Αθανάτο Χρυσάν-
θεμο, Μελαχροινή Διαπλάσσοπούλα και 'Α-
τρώμητη Κρητικοπούλα, έπιστολήν σας έ-
στειλα ιδικνών σας δεν έχω λάβει. — Στέλλα
Βιολάντη, ή περιγραφή του πορτραίτου της
Πόλεως των 'Ονείρων δημοσιότη' πόσο ευ-
χαριστήθηκα από την γνωριμίαν της! . .

Σανθή 'Υδραίοπούλα

[ΛΖ'—804]

Κόμη 'Οπλιγκαντώ, το τετραδιάκι σου
δεν τό έλαβα. — Μεγάλη 'Ιδέα, ένα τε-
τραδιάκι σου πολύ θα με ευχαριστούσε. —
Δ/σις: Δνίδα Εύφροσύνην 'Αναγνωστοπού-
λου, 'Αφροδίτην Δ. Καλλιθέα ('Αθηνών) διὰ:

Κυριατίδουσαν Κωνσταντέων

[ΛΖ'—804α']

ΕΚΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ
ΤΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΗΜΙΣΤ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 25-Α

[ΛΖ'—804β']

Ευχαριστώ **«Μυστηριώδεις Κατασκό-
πους»** διότι με εδέχθησαν εις τόν συλ-
λογόν των. ΙΜΠΕΛΜΑΝ

[ΚΖ'—805]

Ατρώμητη Κρητικοπούλα έμαθα ότι
κάνεις συλλογή . . . πλινθών!!! Συγ-
χαρητήρια! 'Εδιάσας την [ΛΖ'—773];
Περσικά σου, μωρό μου. — 'Υδραίοπούλα,
σου άρκεί ή περιφρόνησίς μου;

ΡΙΓΟΛΕΤΤΟΣ

[ΛΖ'—806]

Τόν αγαπητόν μας πρόεδρον ΣΙΑΔΕΡ,
διὰ την μεγάλην του επιτυχία στάς
αυτοηροτάτας Πανεπιστημιακάς εξετάσεις
συγχαίρομεν έγκαρδίως.

«ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΕΙΣ ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΙ»

[ΛΖ'—807]

«Μυστηριώδεις Κατάσκοποι», ως λά-
βουν τόν κόπον αί 'Υψηλότητές σας
νάναίρεσούν δίχως παρεκκλίσεις, δι' ή
Α. Μ. Σίλλερ δεν λέγεται: ΑΣΗΜΟΜΥ-
ΤΗΣ! 'Η σιωπή σας σημαίνει παραδοχή!
ΚΟΜΗΣ ΟΠΑΙΓΚΑΝΤΩ

[ΛΖ'—808]

Σίλλερ, οί κεραμίδες σου χαμένες! Πάρε
πρός το παρόν λίγα κουκουμπίνια για
να μάθεις να κάνεις τεχνάσματα. Φρόντισε
να τά προμηθευθής άπ' τά φθάνοντα στην
'Αρβανέσκα σύντομα, πριν εξαπληθύν!! . .
ΚΟΜΗΣ ΟΠΑΙΓΚΑΝΤΩ

[ΛΖ'—809]

Κάθριν 'Αρβανέσκα, ανάμνε. Ουδέποτε
διετέλεσα Φόν Σάχλεν. Μί . . . πρό-
σεχς! «Chacun à son tour»! . . — Τό δ'
νομά μου εις όλους γνωστών άφ' ότου πρω-
τομπήκα.

ΚΟΜΗΣ ΟΠΑΙΓΚΑΝΤΩ

[ΛΖ'—810]

Πόλις των 'Ονείρων, συγγνώμη για
την άρροπορία. 'Ημουν πολύ άρρω-
στη. Ποία ή νέα σου Δ/σις; 'Η δική μου
δεν ήλλαξε.

Κερίμαν

[ΛΖ'—811]

Πικολίνο, στο γράμμα· που μουστεις
τότε δεν έχεις Δ/ση. Πού να άπαντήσω;

Κερίμαν

[ΛΖ'—812]

Κοκκινσκοκφιτσα, γράμμα έστειλα γρά-
φε μου έλαβες;

'Υδραϊκόν Κύμα

[ΛΖ'—813]

Υποπλοίαρχε Κρίστιαν, για την μη
πραγματοποιηθεσαν συνάντησιν ειμαι
άνευθυνος· στις 5 1/2 εύρισκόμουν στα γρα-
φεία.

Βερόνικος

[ΛΖ'—814]

Βερόνικα, θα σου άπαντήσω μόλις γυ-
ρίσω στο 'Ηράκλειο, Θλημμένη Μελω-
δια, άργησες να άπαντήσης, γιατί; Την
όποσέσέ σου μη έχναις.

Βερόνικος

[ΛΖ'—815]

Αλληλογραφώ με Κόμη - Κόμησσα 'Ο-
πλιγκαντώ και Θηριοδαμαστή.

Ναπολιτάνα

[ΛΖ'—816]

Γαρούφαλλο = (Σωσώ Λογιάδου). **Νεο-
φερμένη** = (Μπρόνη Διαμαντούλη) λι-
γώτερα γέλια κάθε μεσημέρι με την Δίδα
Κασέλου. Ζιζάνια!! — **Εύτυχία** = (Πόπη
Σαρχή) «Πήρα έπαινο μ'απ' τον θέλω!!»
Δηλ. «όμφρακες είσαι». — **Μελοχροινή Δια-
πλάσσοπούλα** = ('Αγνή Εσνάκη). Μην αθα-
διάξεις στην «la bombe» γιατί θα τό πή
της γιαγιάς! — **Μικρή Γόησσα** = ('Ολυμπία
Συλλυγάρδου) Τί καιρό κάνει και πάνω;
Κατέβα να φάμε!

Κρητικιά

Καστρινή, 'Ηρακλειώτισσα

[ΛΖ'—817]

Θηριοδαμαστή, δέχομαι την πρόκλησιν
τούς όρους και τά όπλα.

Ρόμπερ Τέϊλορ